

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ¹

ΜΠΑΘΡΕΛΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ.², ΜΑΚΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Δ.³, ΣΚΥΛΟΔΗΜΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ Δ.⁴

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ανάπτυξη των Γεωλογικών Μνημείων και η ανακήρυξη σε Εθνικά Πάρκα και Μνημεία στις Η.Π.Α. άρχισε από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, και συγκεκριμένα το 1872. Στην χώρα μας κάποιες γεωλογικές θέσεις έχουν ανακηρυχθεί σε προστατευόμενες περιοχές. Σε αντίθεση με ότι συμβαίνει σε άλλες χώρες (όπως στις Η.Π.Α.) δεν έχει θεσμοθετηθεί και εφαρμοστεί Σχέδιο Διαχείρισης και Διατήρησης για κάθε μια από τις προστατευόμενες περιοχές. Στην εργασία αυτή προτείνεται η θεσμοθέτηση και η εφαρμογή, για όλες τις προστατευόμενες περιοχές και τα Γεωλογικά Μνημεία, που έχουν ανακηρυχθεί ή που θα ανακηρυχθούν στο μέλλον, ενός τέτοιου Σχεδίου, διαφορετικού για κάθε περιοχή, με τις διατάξεις που πρέπει να περιλαμβάνει.

ABSTRACT

The development of Geological Monuments and the establishment of the National Parks and Monuments in the U.S.A. have begun from the end of the 19th century. In 1872, President Ulysses S. Grant established the first National Park, Yellowstone National Park. That occurred when members of Congress received copies of official exploration reports from the geologist Ferdinand V. Hayden (Chief Geologist in the U.S.G.S.). In 1890, three new Parks were established: the "Sequoia", the "General Grant", and the "Yosemite". Coming next in 1899 the "Mount Rainier", near Seattle. The sixth National Park was the "Crater Lake", in southern Oregon, in 1902, and the seventh the "Wind Cave", in South Dakota, in 1903, which was established by President Theodore Roosevelt.

In 1906 the Congress passed «An Act for the Preservation of American antiquities», authorizing the President of the U.S.A. to establish national monuments to preserve features of historical and scientific interest. This Act linked preservation of cultural resources with that of natural resources.

In 1910, the "Glacier National Park" was established, in Montana. The "Grand Canyon", in northern Arizona, one of the most spectacular examples of erosion, became National Park in 1919.

In 1916 the Congress passed the National Park Service Act, creating National Park Service (NPS) within the Department of the Interior. Stephen T. Mather was the first director of the NPS and the first who applied a Management Project for National Parks.

Activities, which attracted the visitors' interest, were the camping, the hiking, the climbing, the skiing, as well the river running.

The Wilderness Act (1964), the National Historic Preservation Act (1966), the National Trails System Act (1968), and the Wild & Scenic River Act (1968) showed a new direction to the NPS' policy. The new legislation encouraged more and greater efforts towards preservation and environmental education.

Every new National Park establishment, brought about a lot of objections and reactions by the native inhabitants.

It must be mentioned that, in the U.S.A.:

- more than 70 National Monuments were established,
- the National Monuments stretch for more than 1 million acres,

---

1: The development of the Greek Geological Monuments, following the example of the United States of America.

2: Γεωλόγος, Msc, Υποψ. Διδάκτ. Τομ. Γεωγραφίας-Κλιματολογίας, Τμ. Γεωλογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών, Παιάνων 26, Τ.Κ.113 63, Αθήνα.

3: Γεωλόγος, MEnvS Univ. of Strathclyde, Υποψ. Διδάκτ. Τομ. Παλαιοντολογίας-Ιστορ. Γεωλογίας, Τμ. Γεωλογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών, Ναυαρίνου 3, Τ.Κ.142 32, Ν.Ιωνία, Αττική.

4: Γεωλόγος, Dr, Msc, Τομ. Γεωγραφίας-Κλιματολογίας, Τμ. Γεωλογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών. Πανεπιστημιούπολη. Τ.Κ.157 84. Ζωγράφου. Αθήνα.

- 54 National Parks were established,
- the National Parks stretch for more than 13 millions acres,
- the National Park Service administrates more than 20 millions acres. In this area are including National Monuments, National Parks and Conservative Regions

In our country, some geological sites have established as conservative regions. In spite of what occurred in other countries (like the U.S.A.), a "Management and Preservation Plan" for each of the Conservative Regions has not been legislated, nor applied.

Hence, it is necessary to legislate a "Management and Preservation Plan" of the Geological Monument, which will be contemporary and "compatible" with the Establishment Act. This Plan must contain a batch of actions for the site development. Particularly, it must contain the following parts:

- The size and the bounds of the Geological Monument.
- The land uses in it and around of it.
- The zones of absolute protection or relative one in it.
- The features, the problems and the special values of it.
- The width and the species of technical works, which shall be permitted in it and around of it.
- The accommodation areas of its administrative and touristic services.
- The reasons and occasions, which have led to the establishment of the Geological Monument.
- The means of its rational and effective administration.
- The Public Information and Education, giving with publications, special editions in magazines and newspapers, documentary films, commemorative items, conferences, meetings, congresses, interviews, etc.
- The Preservation and Compensation Plan of significant Geotopes and Geological Monuments, whenever these are necessary and possible.
- The prediction of exposing to the public important natural findings and natural locations along their protection and their complete maintenance.
- The superintendence, the protection and the defense of it.
- The best handling of money and supplies, the best conduct of staff.
- The determination of management authorities.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Γεωλογική Κληρονομιά, Γεωλογικά Μνημεία, Εθνικά Φυσικά Μνημεία, Εθνικά Πάρκα, Αξιοποίηση Γεωλογικών Μνημείων, Σχέδιο Διαχείρισης και Διατήρησης.

KEYWORDS: Geological Heritage, Geological Monuments, National Natural Monuments, National Parks, Exploitation of Geological Monuments, Act for the Management and the Preservation of Geological Monuments.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ

Η «Κοιλάδα του Θανάτου» (Death Valley), το «ηφαίστειο του Mauna Loa» (Mauna Loa Volcano), οι «καταρράκτες του Νιαγάρα» (Niagara Falls), οι «θερμοπίδακες του Yellowstone» (Yellowstone Geysers), το «Μεγάλο Φαράγγι» (Grand Canyon) είναι μερικά από τα φαντασμαγορικότερα ίσως τοπία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, και του κόσμου γενικότερα (WATKINS, 1999).

Από τη δεκαετία του 1840 ξεκινά το ενδιαφέρον των - πρώτων τότε - κατοίκων του Νέου Κόσμου να ανακαλύψουν τη μαγική ομορφιά της Αμερικάνικης Φύσης, η οποία έγινε η «μούσα» πολλών καλλιτεχνών -ζωγράφων, ποιητών, φιλοσόφων- ή / και πολιτικών και ανθρώπων της 7ης τέχνης. Για τους κατοίκους της Αμερικής η φύση και τα στοιχεία της θεωρούνται η «επικοινωνία» μεταξύ Θεού και ανθρώπου...

Ο πρόεδρος των Η.Π.Α., Abraham Lincoln, το 1864, με μία νομοθετική πράξη «άνοιξε στο κοινό» το φυσικό μνημείο της «Yosemite Valley» και του γειτονικού «Mariposa Big Tree Grove» και τα «παραχώρησε» στην πολιτεία της Καλιφόρνια προστατεύοντάς τα από ατομικά μονοπώλια. Ταυτόχρονα τα ένταξε σε ένα διαχειριστικό πρόγραμμα για να μην αλλοιωθεί η φυσική τους αξία από την τουριστική ανάπτυξη. Για αυτά, καθώς και για το σχεδιασμό και διατήρηση του «New York's Central Park», υπεύθυνος ήταν ο αρχιτέκτων Frederick Law Olmsted που θεώρησε και διέδιδε ότι το φυσικό περιβάλλον προσφέρει μοναδικές δυνατότητες

για χαλάρωση και ανανέωση δυναμώνοντας την υγεία και το πνεύμα δίνοντας ευκαιρίες στο φυσιολάτρη-άνθρωπο να νιώσει και διατηρήσει την ευτυχία.

Ο πρώτος διηπειρωτικός σιδηρόδρομος μεταξύ Ανατολής και Δύσης περνούσε από τις πολιτείες Omaha, Nebraska, Sacramento έως την California και ολοκληρώθηκε το 1869. Τότε οι επισκέπτες θαύμασαν, από κοντά για πρώτη φορά, τη μοναδική ομορφιά του τοπίου, που έως τότε μόνο από φωτογραφίες μπορούσαν να το κάνουν. Ένα τέτοιο ταξίδι, από την Καλιφόρνια στη Ν. Υόρκη μ' επιστροφή, διαρκούσε πάνω από μήνα και κόστιζε \$1.200 περίπου. Φυσικά το ταξίδι αυτό και η περιήγηση σε αυτούς τους τόπους φυσικής ομορφιάς απευθυνόταν σε λίγους.

Ένας γεωλόγος, ο Ferdinand V. Hayden, ήταν ο πρώτος που σύνταξε μία ολοκληρωμένη μελέτη για τα φαινόμενα και τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του «Yellowstone». Μαζί με μία ομάδα από επιστήμονες, συναφών ειδικοτήτων, έστειλε τη μελέτη στο Κογκρέσο και έτσι, το 1872, ο Πρόεδρος των Η.Π.Α, Ulysses S. Grant θεσμοθέτησε τον όρο «Εθνικό Πάρκο του Yellowstone»: «..μία συγκεκριμένη περιοχή κοντά στις πηγές του ποταμού «Yellowstone», ως εθνικό πάρκο ή χώρο αναψυχής προς όφελος και ψυχαγωγία του κόσμου» (U.S.Congress, 1872). Η τουριστική κίνηση ήταν μεγάλη για αυτό έως το 1910 είχαν θεσμοθετηθεί άλλα τρία Εθνικά Πάρκα στην California. Το 1899, ανακηρύχθηκαν τα Εθνικά Πάρκα: «Sequoia», «General Grant», «Yosemite». Η California, τελικά, έχασε από τη δικαιοδοσία της τη «Yosemite Valley», η οποία μετατράπηκε σε «Εθνικό Πάρκο του Yosemite». Αυτό ήταν και το πιο διαφημισμένο σε σχέση με τα «Sequoia», «Grant Grove», «Kings Canyon».

Η επόμενη ανακήρυξη Εθνικού Πάρκου ήταν του «Mount Rainier» κοντά στο Seattle, το 1899, το οποίο είναι μία ηφαιστειακή κορυφή ύψους 14.410 ποδιών, ενώ έκτο πάρκο ανακηρύχθηκε το «Crater Lake» (λίμνη - κρατήρας) στο νότιο Oregon το 1902 και έβδομο το «Wind Cave» (Σπήλαιο του Ανέμου) στη νότια Dakota το 1903 από τον Πρόεδρο Theodore Roosevelt. Το 1906 το Κογκρέσο ψήφισε και έθεσε σε ισχύ την «Νομοθετική Πράξη για τη Διατήρηση των Αμερικανικών Αρχαιοτήτων», σύμφωνα με την οποία εξουσιοδοτούσε τον Πρόεδρο να ανακηρύσσει Εθνικά Μνημεία, όριζε και προστάτευε τους χώρους αρχαιολογικής αξίας και ενοποιούσε και συσχέτιζε τη φυσική κληρονομιά με την πολιτιστική κληρονομιά. Το «Mesa Verde» στο νότιο Colorado είναι μία περιοχή, που μετά από ανασκαφές παρείχε στοιχεία για την ταυτότητα και τη ζωή του Πρωτόγονου ανθρώπου, του ανθρώπου των Βράχων. Έτσι σιγά-σιγά άρχισε να χρησιμοποιείται ο όρος «περιβαλλοντική προστασία».

Το Μεγάλο Φαράγγι («Grand Canyon»), με την εκπληκτική διάβρωση, που παρουσιάζει, δεν είχε γίνει Εθνικό Πάρκο πριν το 1919, όταν ο σιδηρόδρομος της «Santa Fe» άρχισε να το διαφημίζει σε τουρίστες. Ένας άλλος σιδηρόδρομος, ο Μέγας Βόρειος Σιδηρόδρομος προσπαθούσε να τραβήξει τουρισμό στον Παγετώνα της Montana, οπότε το 1910 ανακηρύχθηκε Πάρκο του Παγετώνα προσφέροντας ένα μαγευτικό τοπίο από χιλιάδες λίμνες, μικρούς και μεγάλους παγετώνες και κορυφές τύπου Άλπεων.

Το 1916 το Κογκρέσο ψήφισε την «Νομοθετική Πράξη για την Υπηρεσία των Εθνικών Πάρκων» με την οποία δημιούργησε την Υπηρεσία των Εθνικών Πάρκων, η οποία υπάχθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών των Η.Π.Α.

Λίγο αργότερα, το Κογκρέσο δεν άκουσε τη φωνή των πολιτών της California, που δεν ήθελαν να δώσουν την Κοιλιάδα «Hetch Hetchy», που ανήκε στο «Yosemite National Park», για την κατασκευή φράγματος, που θα υδροδοτούσε την California, και ψήφισαν την πρόωθηση της δημιουργίας φράγματος σε αυτήν την περιοχή. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε την αφορμή συγκρότησης της Υπηρεσίας Εθνικών Πάρκων με πρόεδρο τον Stephen Mather από το Chicago. Ο Mather ήταν ο πρώτος, που ακολούθησε Πρόγραμμα Διαχείρισης των Πάρκων -ίσως μη συνειδητά-, ως εξής:

- Προκειμένου να αποσπάσει χρηματοδότηση για την ανάπτυξη των Πάρκων έπρεπε να τραβήξει την προσοχή του κοινού αρχικά, και κατά συνέπεια του Κογκρέσου. Για να επιτευχθεί ο σκοπός του στράφηκε σε φίλους -γνωστούς εκδότες της εποχής που αφιέρωναν ύλη στις εφημερίδες τους (New York Herald, National Geographic etc) για το δημόσιο όφελος των Πάρκων.
- Τη διαφήμιση ακολούθησε μία σειρά κινήσεων και μέτρων όπως α) ανάπτυξη του Εθνικού και Τοπικού Οδικού Δικτύου, -β) κατασκευή καταλυμάτων για τη διαμονή των τουριστών, γ) παροχή διευκολύνσεων όπως campings, πρατήρια -βενζίνης, εστιατόρια κλπ. Επιπλέον ο Α' παγκόσμιος πόλεμος στην Ευρώπη, βοήθησε την αμερικανική τουριστική κίνηση σε μεγάλο βαθμό.

Τα επόμενα Πάρκα που δημιουργήθηκαν ήταν: α). του «Rocky Mountain» στο

Colorado (1915), β). της «Hawaii» (1916), γ). του «Lassen Volcanic» στην California (1916), δ). του «Mount McKinley» στην Alaska (1917), ε). του «Grand Canyon» στην Arizona (1919), στ). του «Zion» στη Utah (1919), ζ). των «Hot Springs» στο Arkansas (1921), η). του «Bryce Canyon» στη Utah (1928).

Δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν και έλκυαν το ενδιαφέρον των επισκεπτών ήταν camping, ιππασία, ορειβασία, ψάρεμα, ski, τρέξιμο στους ποταμούς.

Το 1919 δημιουργήθηκε το πρώτο πάρκο στο Μισισιπή ποταμό, το Εθνικό Πάρκο «Lafayette». Το έργο του Stephen Mather ήταν εξαιρετικό και συνεχίστηκε, από τον Horace Albright, που κατείχε τη θέση του αντιπροέδρου της Υπηρεσίας Εθνικών Πάρκων, αλλά και με πιο γρήγορους ρυθμούς από τον διάδοχό του Arno Cammerer. Ο Cammerer συγκρότησε το Σώμα Πολιτών Διατήρησης, που από το 1933 έως το 1942 με εθελοντές πολίτες-εργάτες που κατασκεύασαν αποχετευτικά συστήματα, μουσεία, δρόμους και γέφυρες, φύτευαν δέντρα συγκρατούσαν τη διάβρωση στα Εθνικά Πάρκα (υπάρχοντα και νέα) με μεγάλη ταχύτητα και αποτελεσματικότητα.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος καθυστέρησε την ανάπτυξη και άλλων πάρκων, ενώ είχαν προστεθεί άλλα πέντε πριν από την έναρξή του. Τη δεκαετία του '50 επικρατούσε ένας ενθουσιασμός για οικονομική ανάπτυξη, συνέπεια του μεταπολεμικού κλίματος. Αυτό είχε αντίκτυπο και στην ανάπτυξη των Πάρκων, για τα οποία, ο Διευθυντής της Εθνικής Υπηρεσίας Πάρκων Conrad Wirth προώθησε το «Mission 66», ένα σχέδιο μακροπρόθεσμο (έως το έτος 1966), που θα έδινε νέα πνοή στα Πάρκα. Με το «Mission 66» επεκτάθηκαν οι «χρήσεις των Πάρκων», δημιουργήθηκαν νέοι χώροι αναψυχής και camping, αμφιθέατρα, σταθμοί εξυπηρέτησης, χώροι στάθμευσης κ.α. Έως το 1974 οι επισκέπτες έφτασαν τα 46 εκατομμύρια και, ως αποτέλεσμα αυτού, πολλά πάρκα έχασαν τη «νεανικότητα τους», τη φυσική τους ατμόσφαιρα, καταλήγοντας σε σκουπιδότοπους, γεμάτους καπνούς και θόρυβο. Η υπερ-ανάπτυξη επισκίασε τους πρωταρχικούς σκοπούς της ύπαρξης των Πάρκων (WATKINS, 1999). Το «Leopold Report» ήταν η πρώτη γραπτή αναφορά στη Διαχείριση Φυσικών Πόρων από τον βιολόγο A Starker Leopold, η οποία αναφέρει ότι «οι σχέσεις μεταξύ των βιοτικών στοιχείων σε ένα Εθνικό Πάρκο, πρέπει να διατηρηθούν αναλλοίωτες, έστω και αν χρειαστεί να επαναφέρουμε το Πάρκο στη φυσική κατάσταση από όπου ξεκίνησε (πριν να γίνει Δρυμός)» (MILES).

Νέο προσανατολισμό στη διαχείριση των Εθνικών Πάρκων έδωσαν η «Νομοθετική Πράξη των Αγριότοπων» (1964), η «Νομική Πράξη της Διατήρησης των Εθνικών Ιστορικών Μνημείων» (1966) και η «Πράξη των Φυσικών Ποταμών» (1968). Δημιουργήθηκαν προς ανακούφιση των Πάρκων και Περιοχών Αναψυχής (το «Gateway» στη Νέα Υόρκη, η «Golden Gate» στο Σαν Φρανσίσκο κλπ) ενώ προστέθηκαν και άλλα 8 Πάρκα τη δεκαετία 1968-1978. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σύστηναν τρόπους προσέγγισης των χώρων αυτών (Πάρκα) χωρίς τη χρήση αυτοκινήτου (εναλλακτικές λύσεις στη θέση του Αυτοκινήτου), ενώ η περιβαλλοντική εκπαίδευση, που ξεκίνησε στα σχολεία αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο των προγραμμάτων της Διαχείρισης των Πάρκων. Η κύρια ιδέα που έπρεπε να γίνει τρόπος ζωής, ήταν ότι η επιβίωση και η υγεία του ανθρώπου, εξαρτάται ΑΜΕΣΑ από τη σχέση του με το περιβάλλον (τη φύση). Το 1980 συντάχθηκε η Νομική Πράξη της Διατήρησης των περιοχών Δημοσίου Συμφέροντος της Αλάσκας, μιας τεράστιας περιοχής με ιδιαίτερο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον όπου ιδρύθηκαν 8 Εθνικά Πάρκα σε μία έκταση 8.300.000 acres (1 acres = 4 στρέμματα περίπου).

Σιγά-σιγά οι χρήσεις γης άλλαζαν και αυτό επηρέαζε και επηρεάζει την ανάγκη για επεμβάσεις στα πάρκα: υποστήριξη των δημόσιων μέσων μεταφοράς και αποφυγή χρησιμοποίησης των αυτοκινήτων για την προσέγγιση των πάρκων, δημιουργία μεγάλων χώρων στάθμευσης, οικολογικών τουριστικών καταλυμάτων, κλπ.

Οι αξίες του Yosemite National Park του 1865 δεν είναι δυνατό να επιστρέψουν, όμως με κατάλληλη κρατική υποστήριξη και αλλαγή στην ατομική αντιμετώπιση του θεσμού των πάρκων (και εμμέσως της φύσης), οι χώροι αυτοί μπορούν να προσφέρουν πραγματικούς διεξόδους για διανόηση, ψυχική υγεία και ενέργεια.

Με κάθε ανακήρυξη, βέβαια, προκλήθηκαν και κάποιες αντιδράσεις και διαμάχες στους ντόπιους πληθυσμούς και κατοίκους. Για παράδειγμα η ανακήρυξη του Εθνικού Μνημείου του Grand Canyon από τον Theodore Roosevelt, το 1908, εξόργισε και ξεσήκωσε τους μεταλλωρύχους και τους επιχειρηματίες τουριστικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής. Η ανακήρυξη του Εθνικού Μνημείου του Jackson Hole, το 1943 από τον Franklin D. Roosevelt, οδήγησε στη βίαιη αντίδραση των μεγαλοκτηματιών των «ράντσων» της περιοχής. Η ανακήρυξη 12 Εθνικών Μνημείων στην Alaska από τον

Jimmy Carter, το 1978, οδήγησε στην αντίδραση οικολόγων και επιχειρηματιών στις Η.Π.Α. Και ακόμα πιο πρόσφατα, έντονες αντιδράσεις των κατοίκων της πολιτείας της Utah προκάλεσε η ανακήρυξη σε Εθνικό Μνημείο της Μεγάλης Σκάλας του Εσκαλάντε, το 1996, από τον πρόεδρο των Η.Π.Α. Bill Clinton. Σε αυτή την τελευταία ανακήρυξη κάποιοι κάτοικοι των κομητειών Cane και Garfield της πολιτείας της Utah, κρέμασαν ομοιώματα του Clinton και του υπουργού Εσωτερικών Bruce Babbitt, ενώ άλλοι γέμισαν τον ουρανό με μαύρα μπαλόνια σε ένδειξη πένθους (Watkins, 1999).

Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής πρέπει να σημειωθεί ότι:

- είναι θεσμοθετημένα και ανακηρυγμένα περισσότερα από 70 Εθνικά Μνημεία,
- τα Εθνικά Μνημεία καλύπτουν πάνω από 4 εκατομμύρια στρέμματα γης
- είναι θεσμοθετημένα και ανακηρυγμένα 54 Εθνικά Πάρκα,
- τα Εθνικά Πάρκα καταλαμβάνουν 52 εκατομμύρια στρέμματα γης.
- συνολικά η Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των Ηνωμένων Πολιτειών διαχειρίζεται περισσότερα από 83 εκατομμύρια στρέμματα γης που καλύπτουν τα Εθνικά Πάρκα, τα Εθνικά Μνημεία και τις Προστατευόμενες Περιοχές.

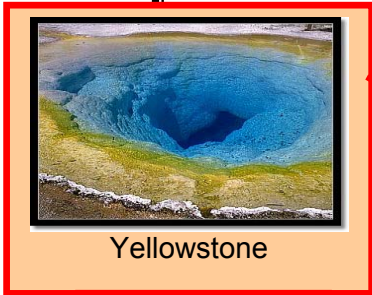
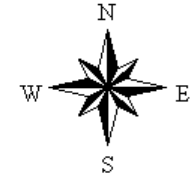
Από τους πιο διάσημους φυσικούς πόρους των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής είναι τα Εθνικά Πάρκα, όπως το Grand Canyon στην Arizona, το Yellowstone στο Wyoming και το Yosemite στην California. Το Εθνικό Πάρκο του Yosemite ιδρύθηκε το 1872 και αποτελεί το πρώτο Εθνικό Πάρκο των Ηνωμένων Πολιτειών αλλά και του κόσμου (ΜΠΑΘΡΕΛΛΟΣ, 2000). Το 1990 περισσότεροι από 58 εκατομμύρια άνθρωποι επισκέφτηκαν τα Εθνικά Πάρκα των Η.Π.Α. (O'CONNOR & LEVY, 1999).

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ, ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

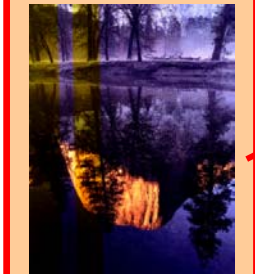
Οι πολυάριθμες γεωλογικές και γεωμορφολογικές θέσεις της χώρας μας είναι διάσπαρτες σε όλη την έκτασή της. Αφού καταγραφούν, ταξινομηθούν και τοποθετηθούν σε αντίστοιχους καταλόγους, θα πρέπει να ανακηρυχθούν. Ακόμα και αυτές οι μορφές, που έχουν ανακηρυχθεί, δεν συνοδεύονται από συγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης και Διατήρησης. Μαζί με την Νομική Πράξη της ανακήρυξής τους θα πρέπει να εκδοθεί και να τεθεί σε ισχύ και το Σχέδιο Διαχείρισης και Διατήρησης του Γεωλογικού Μνημείου (STÜRM, 1996). Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει μια σειρά δράσεων αναγκαίων για την αξιοποίηση κάθε τοποθεσίας, και συγκεκριμένα τα παρακάτω:

- την έκταση του Γεωλογικού Μνημείου,
- τα όριά του,
- τις χρήσεις της γης σε αυτό και γύρω από αυτό,
- τις ζώνες του απόλυτης ή περιορισμένης προστασίας,
- τα χαρακτηριστικά, τα προβλήματα και οι ιδιαίτερες αξίες του προστατευόμενου Γεωλογικού Μνημείου,
- το εύρος και το είδος των τεχνικών έργων που επιτρέπονται σε αυτό ή γύρω από αυτό,
- τους χώρους στέγασης των διοικητικών και τουριστικών υπηρεσιών του,
- την αιτιολόγηση της ίδρυσης και ανακήρυξής του,
- τα μέσα για την ορθολογική και την αποτελεσματική διαχείρισή του,
- τη Ενημέρωση και τη Εκπαίδευση του κοινού, που θα παρέχει, με φυλλάδια, ειδικά αφιερώματα στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, αναμνηστικά, ημερίδες, συνέδρια, συνεντεύξεις κ.λ.π.,
- το σχέδιο Διατήρησης, Αναμόρφωσης και Αποκατάστασης σημαντικών Γεωτόπων και Γεωλογικών Φυσικών Μνημείων, όπου αυτό είναι εφικτό και αναγκαίο,
- την πρόνοια για έκθεση στο κοινό σημαντικών φυσικών ευρημάτων ή θέσεων, καθώς και την προστασία τους, τη συντήρησή τους και τη διατήρησή τους σε άριστη κατάσταση,
- την εποπτεία και τη φύλαξη των Γεωλογικών Μνημείων,
- τον καθορισμό των μέτρων για την καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού, των μέσων και των διαφόρων εφοδίων, που είναι στη διάθεση των διαχειριστών,
- τον ορισμό των διαχειριστικών φορέων.

NATIONAL PARKS & MONUMENTS OF CONTINENTAL UNITED STATES OF AMERICA

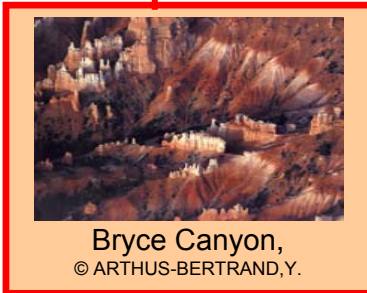
Yellowstone

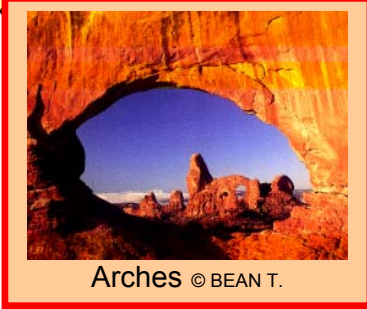
Yosemite
© O'HARA P.

Grand Canyon

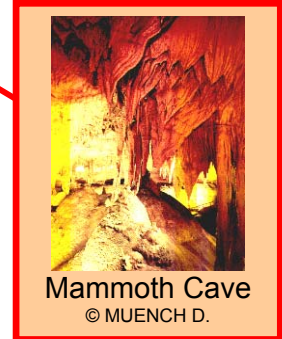
Bryce Canyon,
© ARTHUS-BERTRAND, Y.

Arches © BEAN T.

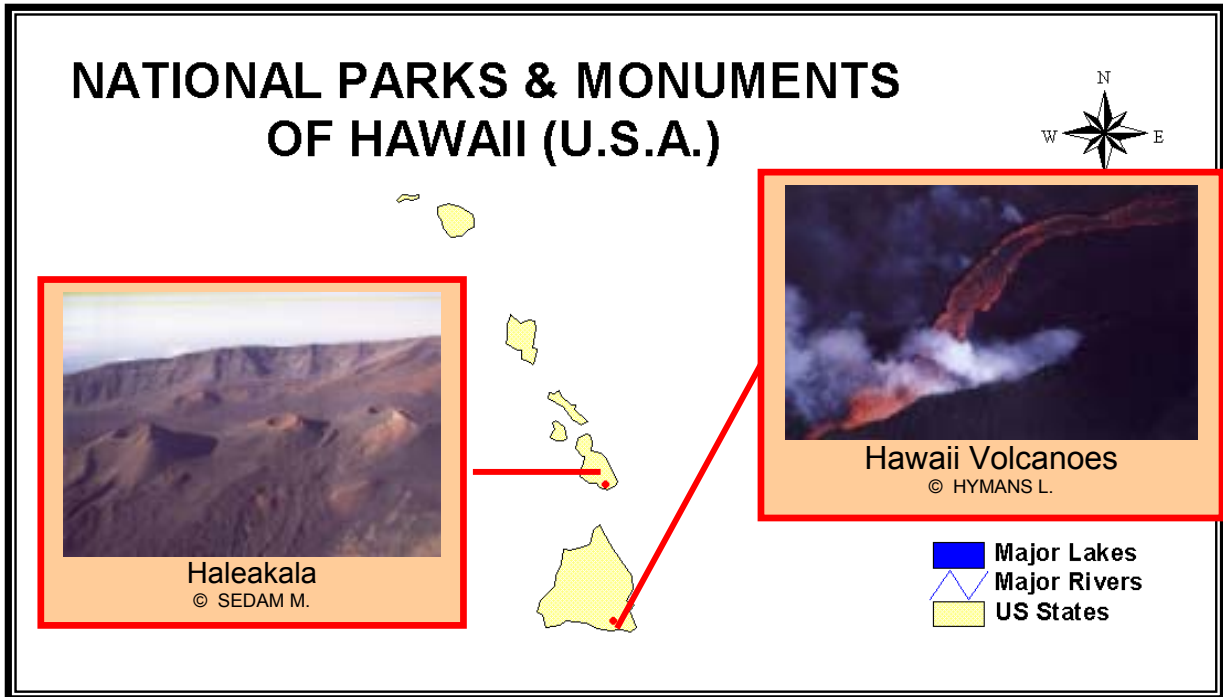
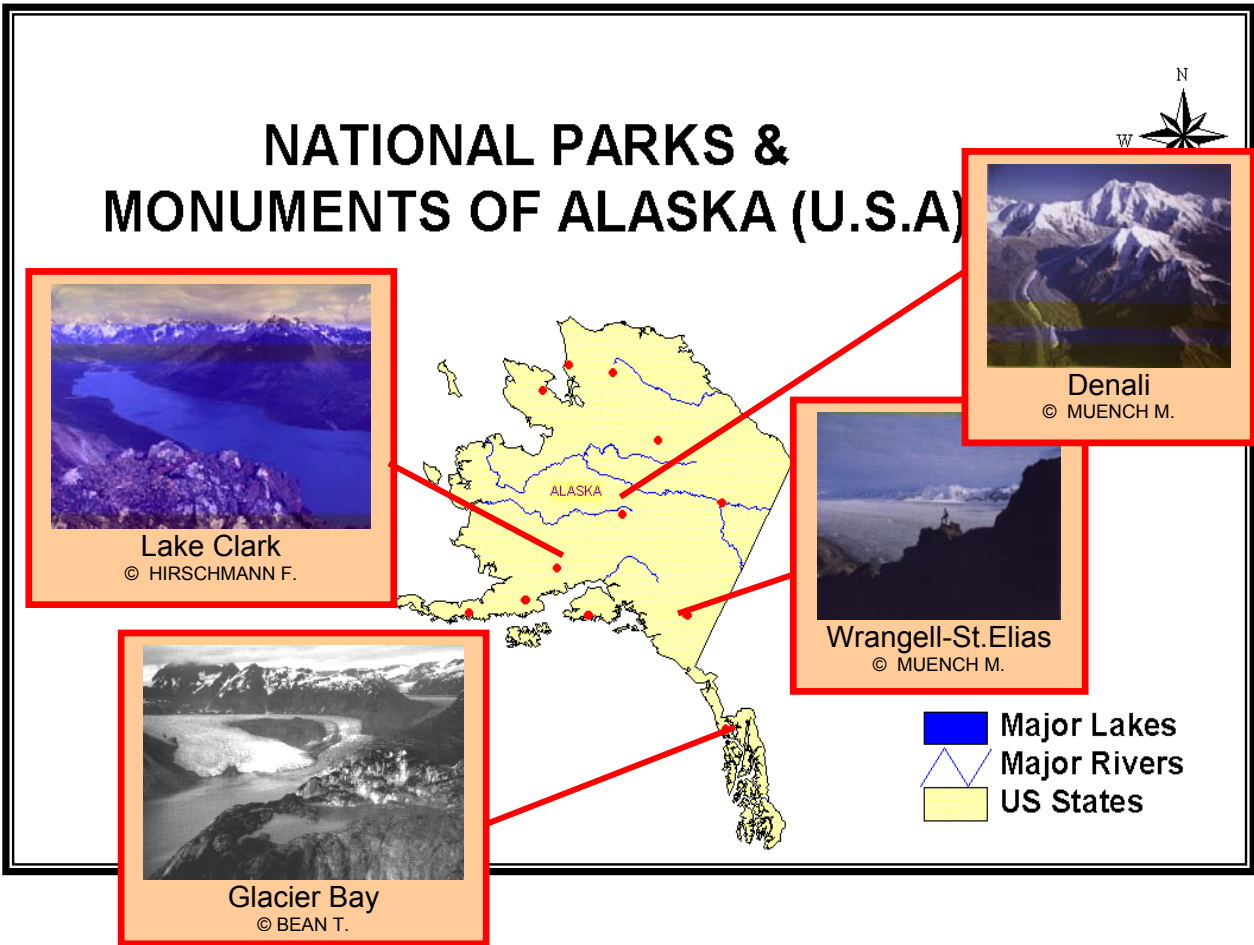

Bablands
© BLACKLOCK C.

Mammoth Cave
© MUENCH D.

- Major Lakes
- Major Rivers
- US States

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] MILES. Guardians of Parks. p.221-222.
- [2] ΜΠΑΘΡΕΛΛΟΣ, Γ.Δ. 2000. Γεωλογική Κληρονομιά και Γεωλογικά Φυσικά Μνημεία. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.
- [3] O'CONNOR, L.B., LEVY, D. 1999. America's spectacular National Parks. p.134, Könnemann, Cologne.
- [4] STÜRM, B. 1996. First framework approach and steps towards an International Geo(Diversity) Convention. *Geologica Balcanica*. 26.1., Sofia. p.37-40.
- [5] U.S. CONGRESS. 1872. An Act to set apart a certain Tract of Land lying near the Head - waters of the Yellowstone River as a public Park. U.S. Statutes at Large, Vol. 17, Chap. 24, p. 32-33. [S. 392], 42nd. 2nd Session.
- [6] WATKINS, T.H. 1999. Ύμνος στη χώρα των Φαραγγιών, Μεγάλη Σκάλα Εσκαλάντε. *National Geographic*, τομ. 3, αρ. 1, Ιούλιος 1999, σελ. 198-213.

